



prosinec 2015

# eventusprocollegis

- ✧ Interview s Mgr. Lucíí Špráchalovou
- ✧ Rodina je zkrátka základ
- ✧ Deviant Vraštil
- ✧ Patográcky

**více  
uvnitř**

10

Časopis studentů Katedry sociální patologie a sociologie  
Pedagogické fakulty  
**Univerzity Hradec Králové**

## Na cestě

Byl jsem požádán o napsání úvodníku pro náš studentský časopis EVENTUS PRO COLLEGIS. Je to už potřetí, co se pouštím do tohoto úkolu, a vždy tuto výzvu vnímám jako určitou formu psychoterapie – zpovědi. V prvních dvou pokusech jsem psal o vizech, naději, světě a úloze našich studentů a jejich myšlenek a činů pro budování lepšího světa. Zamýšlel jsem se i nad jejich vnitřní touhou po zlepšování světa.

Tento úvodník jsem nazval „Na cestě“, protože skutečně nyní vnímám, že jsme na cestě plné křížovatek, rozhodnutí a osudů. Svět tohoto podzimu je rozporuplný. V jednom z úvodníků jsem psal, že čím hůře ve společnosti, tím lépe pro naše obory. Chtěl bych se světu za tuto kacířskou větu omluvit. Zase tak špatně být nemusí, jak vidíme každodenně v televizi a čteme v novinách. Naše obory mají i tak dost práce. Světem obchází strach. Strach jako fenomén, který je společný pro celou řadu patologických jevů. Oběť se bojí agresora a agresor se utápí v radosti, že ji může trápit, stalker pronásleduje svou oběť, okradený má strach ze zloděje. Stojíme před rozhodnutím, zda dáme volnou ruku těm, kdo rozsívají strach za účelem mocenských zájmů, anebo budeme riskovat označení „sluníčkář“.

I naše obory jsou na cestě. Úspěšně jsme reakreditovali bakalářský studijní obor Sociální patologie a prevence, rozvíjíme praxe, prošli jsme pochvalnou evaluací, posílili jsme náš tým o Mgr. Lucii Špráchalovou, která ve svém interview vyzývá studenty k cestě životem, jako cíli snažení. Daří se nám celá řada věcí, na které jsem hrdý, a proto si Vážím celé katedry – lidí, kteří se na tom díle podílejí. Vážím si i studentů, protože nás vnímám jako partu, která jde tou naší (ne)patologickou cestou k pozitivním cílům.

Jsou ale i věci, které se nám nedaří (zatím). Právě proto také píšou o cestě. Nedaří se nám akreditace následného magisterského studia, na které se nás studenti ptají už čtyři roky. Už dva pokusy o akreditaci nebyly úspěšné. Nepřátelé se jistě radují, přátelé jsou smutní a vyzývají nás k další cestě, která by do třetice už byla úspěšná.

V každém z příspěvků tohoto čísla nalezneme nějaké pojitko s cestou. Aneta Horáková cestovala na Erasmus do italské Padovy, Petr Kuráš v praxi vystřízlivěl a vydal se na další cestu životem a naše katedrální aktivity se vydávají na další cestu – Stoa, Patologická snídaneň a další. Zkuste si číslo několikrát přečíst a ta pojitka najít.

Na cestě jsem tento úvodník nazval také proto, že za 6 hodin už budu sedět ve vlaku do slovenské Banské Bystrice, kde budu domlouvat další spolupráci, společné projekty, výzkumy a publikace pro naši katedru.

Být na cestě je důležité.

I cesta sama může být cíl, ale bez existence cílů by cesty byly jen prázdnými osamocenými pustinami.

Věřím, že naše cesty jsou plné rozkvetlých stromů poznání.

PhDr. Václav Bělík, Ph.D.

vedoucí Katedry sociální patologie a sociologie, PdF Univerzity Hradec Králové

## Co Vás čeká v tomto čísle

- ✎ Interview s Mgr. Lucií Špráchalovou 3-6
- ✎ Jak jsem vystřízlivěl 7-8
- ✎ Erasmus v Padově, Itálii 9-10
- ✎ Slovo absolventa | Jakub Mašek 11-15
- ✎ Angličtina pro sociální pathology? Na naší Katedře ANO. 16-17
- ✎ Den univerzity 18
- ✎ Rodina je zkrátka základ 19-21
- ✎ Nehodni obdivu | Deviant Vraštil 22-24
- ✎ STOA okénko 25-26
- ✎ Slovníček 27-29
- ✎ Knihy & Filmy 30-31
- ✎ Doteky múzy 32
- ✎ Patográcky 33

# Interview s Mgr. Lucií Špráchalovou

## 1) Na UHK jste nastoupila jako kantor poměrně nedávno, mohla byste nám tedy povědět něco o sobě? Například odkud pocházíte, jakou školu jste vystudovala?

Pocházím přímo odsud, jsem rodilý Hradečák. Mám vystudované Hradecké gymnázium Boženy Němcové. Po něm jsem nastoupila sem na univerzitu, na obor Sociální patologie a prevence, který jsem po třech letech řádně ukončila a následně nastoupila na navazující magisterské studium Sociální pedagogiky. Jsem čerstvou absolventkou, takže věk si tím pádem asi dopočítáte. I když jsem tak trochu doufala, že se to ututlá. (smích)

Co se týče profesního života, mám za sebou několikaletou praxi v neziskovém sektoru, kde jsem působila jako sociální pracovník, pedagog volného času, projektový pracovník nebo také komunitní pracovník.

## 2) Vystudovala jste náš obor. Jaký je to pocit, když se z Vašich kantorů stanou Vaši kolegové?

Tak pro mě osobně jde o dobrý pocit. Je určitě zajímavé se dostat do takovéto skupiny kolegů, poznat jejich pohled, který mají, takže já jsem za to ráda. Mám tedy určitě pocit pozitivní; jak to berou oni, nedokážu odhadnout, ale určitě by mě jejich pohled zajímal. (smích)

Jinak s kantory jsme se znali blíže už z dob mého studia, jelikož jsem působila v akademickém senátu. Takže dost z nich bylo mými senátními kolegy. Také jsem stála u zrodu diskusního klubu STOA s panem doktorem Kasalem, takže se známe i z těchto aktivit.

## 3) Máte nějaké zaručené tipy pro současné studenty, jak nejlépe zvládnout studium?

Asi to bude znít jako opakované klišé, ale určitě řešit všechno včas. Můj osobní „tip“ je také „být vidět“, ale v tom pozitivním slova smyslu, angažovat se v jakýchkoli aktivitách. I když to třeba tak na první pohled nevypadá, kantoři vás vidí a určitě se potom na vás dívají jinak.

## 4) Vaši studenti jsou jen o pár let mladší než Vy. Jak jste se cítila, když jste poprvé předstoupila před katedru? Měla jste nějakou taktiku – hodný nebo zlý policajt? :)

Kolegové mi na začátku radili, někdy i trochu protichůdně, jak bych měla nebo mohla výuku pojmout. Popravdě, nastolit represe hned od začátku není můj styl, na druhou stranu ten úplně volný kamarádský způsob mi také nevyhovuje. Takže doufám, že se pohybuji někde v tom realistickém středu.

## 5) Vždycky jste věděla, že chcete učit, nebo jste směřovala jinam?

Úplně na začátku jsem myslela, že půjdu na učitelství, původně jsem tedy učit chtěla. V průběhu času jsem ale zjistila, že mé zaměření nesměřuje přímo k dětem, ale spíše k dospívajícím nebo mladým dospělým.

## 6) Pro tento rok jste garantem praxí. Jakou praxi jste v době svého studia absolvovala Vy?

Školní praxi jsem absolvovala ve Vazební věznici v Hradci Králové a na Krajském ředitelství policie ČR, kde jsem průřezově prošla všemi možnými středisky. Popravdě nikdy jsem v těchto zařízeních nechtěla pracovat nebo se tímto směrem ubírat, ale zajímaly mě spíše z hlediska genderových otázek, vzdělávání a také například práce vězeňského psychologa a podobně. Jinak mimoškolní praxi zahrnoval neziskový sektor, především tedy Občanské sdružení Salinger.

## 7) Jako vedoucí bakalářských prací se zaměřujete převážně na téma týkající se sexuality. Proč zrovna tohle a jaké bylo téma Vaší bakalářské práce?

Myslím, že mám duši sociologa, byť ne oficiálně ve vzdělanostní sféře, ale určitě v náhledu na svět, takže mě vždycky zajímalo, jak jiní lidé reagují na tato témata. Byla to celá škála reakcí od fascinace až po tabuizaci, a právě rozličné reakce se mi na tomto tématu líbily.

Přesné znění bakalářské práce si teď momentálně nevybavím, ale byla na téma postoje vysokoškolských studentů k rizikovému sexuálnímu chování. Obdobně jsem také měla zaměřenou i diplomovou práci, v níž jsem se zabývala širším sexuálním chováním v postmoderní době.

## 8) Když už jsme u bakalářek – při nadcházejících státnicích již budete v roli oponenta některých bakalářských prací. Jak se na to připravujete?

Upřímně, že bych se momentálně nějak připravovala na oponenturu, se říct nedá. Je pravda, že bakalářských prací mám samozřejmě méně než ostatní kolegové, ale všechno jsou to práce, ke kterým mám co říct, a potom není tak složité se k nim vyjádřit. Podle mého názoru lze dobrou práci snadno odlišit od té „odfláknuté“, a já rozhodně nebudu hledat špínu, tam kde není.

## 9) Máte nějaký kariérní cíl? Něco, čeho chcete profesně dosáhnout?

Momentálně studuji doktorát ze sociologie na Filozofické fakultě Karlovy univerzity, takže bych ráda pokud možno v nějaké reálné době 3-4 let obohatila svoje jméno o další titul.

## 10) Jak ráda trávíte svůj volný čas? Co je pro Vás největší relaxace?

Když je čas, tak nejraději relaxuji tancem, protože dřív jsem hodně tancovala. Dnes se to již transformovalo do takové komerčnější podoby, jako je aerobic nebo zumba. Ale pohyb je určitě pro mě největší relax.

**11) Máte nějakou vysněnou dovolenou nebo cestovatelský sen?**

Konečně bych se ráda dostala do Londýna, protože ten mě nějak neustále mĳí. A ráda bych se podívala třeba i do Ameriky. Jinak jsem toho procestovala poměrně dost, navštívila jsem i Thajsko, ale tam to byl spíš závod s časem než klidná dovolená. Chtěli jsme toho vidět co nejvíce.

**12) Pomalu se blíží Vánoce. Jaký dárek byste nejraději našla pod stromečkem?**

Tak asi tu cestovatelskou dovolenou..., třeba právě do Londýna.

**13) Existuje nějaké motto, kterým se v životě řídíte? Nĳaký vzkaz studentům na závĳr? :)**

Tak mé motto..., možná, že cesta je cílem. Jsem neustále na cestĳ za svými cíli, ale právě ta cesta je to nejpřijemnější, co na dosahování cílů může být.

A vzkaz pro studenty: „Být vidĳt!“ Být znamená být vnímán, jak řekl filozof George Berkeley, takže určitĳ, aby byli vnímáni. Mnĳ to pomohlo a myslím si, že i jim to může pomoci.

Mini-dotazník

Lĳto - **zima**

**Kočka** – pes

**Sukně** – džíny

Samota – **společnost**

Knička – **film**



## Jak jsem vystřízlivěl...

Když používám pojem vystřízlivění, mám tím na mysli konfrontaci s realitou dospělého života, která se značně lišila od představ a přání z dob mých studií. Po ukončení bakalářského studia Sociální patologie a prevence jsem byl rozhodnut, že se první rok nebudu hlásit na žádný navazující magisterský obor, a to ani v kombinované formě. Byl jsem pevně přesvědčen, že musím jít do té opravdové nefalšované praxe, vydělám si nějaké peníze a od studia, které bylo pro mě náročné (bral jsem ho velmi vážně), si chvíli odpočinu.

Prvně jsem byl zaměstnán v kontaktním centru pro uživatele návykových látek jako kontaktní a terénní sociální pracovník. Tady se hned opřu do situace, která mě vnitřně zasáhla a na kterou jsem nebyl a ani jsem nemohl být studiem na vysoké škole připraven. Při studiu jsem se velmi zajímal o psychologii sériových a masových vrahů – především jakou mají motivaci ke svým činům a co se v nich odehrává, že se dopustí toho, čeho se dopustí. Také mě zajímalo, co prožívaly jejich oběti, či co stále prožívají. Fascinoval mě zločin jako takový a různé lidské osudy, protkané nešťastnými náhodami. Přečetl jsem mnoho knih a shlédl nesčetně dobrých ale i špatných dokumentů na toto téma. Dokonce jsem založil rubriku Nehodni obdivu, kde jsem psal o sériových vrazích. Zde se mi dostalo velké podpory od doktorky Stáni Hoferkové a magistry Terky Raszkové a moc jim za to při této příležitosti děkuji. Něčím mě to lidské zlo a neštěstí přitahovalo. S odstupem času si myslím, že za to mohl pocit oddělení, protože se mi tato realita zdála natolik vzdálená, že se s ní stejně nikdy přímo nesetkám. A to byl první velký omyl.

Práce sociálního pracovníka je mimo jiné o pochopení situace druhého člověka, který si přijde pro radu, pro pomoc. Při té příležitosti bývá obvykle sociální pracovník tím, komu se daný klient svěří se svými problémy. To, co jsem si v těchto situacích z pozice pomáhajícího člověka vyslechl, mě brzy vyvedlo z představ, že se mi to lidské zlo vyhne a navzdýcky zůstane jen středem mého studijního zájmu. Přival emocií související s empatickým přijímáním informací od klientů mě brzy začal psychicky vyčerpávat. Nejnáročnější byly ty úplné začátky během prvních týdnů, kdy jsem si dodatečně uvědomoval, že je ten člověk opravdu na dně a čeká zrovna ode mě návrh nějakého řešení nebo přinejmenším morální podporu, zatímco já neměl absolutně žádnou představu o tom, co mu poradit a co říct, abych ho povzbudil. Načíst si nějaké formulace je jednoduché, ale odhadnout situaci, kdy je použít, to už tak snadné není. Dost mě také dostávaly chvíle, kdy klient zase naopak celkem s klidem hovořil o tom, jak je na ulici, jak přišel o práci

a zřekla se ho rodina, a ukazoval mi jizvy na zápěstí a předloktí, které byly památkou pokusu o sebevraždu. Bylo jasné, pokud jde o životní zkušenosti, že jsme každý někde úplně jinde.

Další úskalí sociální práce je povrchní ale přesto neignorovatelné. Pokud jde o platové ohodnocení sociální práce, tak ta je v ČR silně podhodnocena. Pro člověka bez praxe činí nástupní plat 14 720,- Kč hrubého, čistého je to 12 200,- Kč. Já měl trochu víc, protože jsem byl pod projektem Praxe pro mladé do 30 let. Pokud tedy nemáte ambice na řídicí pozici (což já opravdu nemám), pak se smířte s tím, že pomáhající profese jsou opravdu na prvním místě o pomoci a až na druhém, ne-li třetím místě o penězích.

Poslední velký omyl, kterého jsem se dopustil, když jsem šel rovnou do zaměstnání, byla domněnka, že si odpočinu od učení. To největší klíše v podobě přísloví našich babiček a prababiček, že „člověk se učí celý život“ se mi potvrdilo. Za ten jeden rok, co jsem pracoval v kontaktním centru, jsem přečetl tolik odborné literatury a periodik, že by se to kvantitou dost možná vyrovnalo tomu navazujícímu magisterskému studiu. Nejvíce to byla adiktologie a sociální práce. S profesorem Krausem jsme sice probírali účinky návykových látek a s doktorkou Květenskou jsme měli předmět Základy sociální práce, ale tady jsem musel jít ještě víc do hloubky. Také jsem četl psychologii a některá specifika problémů klientů mě vedla i ke speciální pedagogice. Každou volnou chvíli, kdy zrovna nechodili klienti, a neměl jsem jinou práci, jsem si četl. Některé tituly jsem si z práce půjčoval i domů. Určitě bylo fajn, že na co jsem narazil v literatuře, to jsem si mohl vyzkoušet nebo jinak ověřit. V tom je ta praxe opravdu nenahraditelná.

Po roce jsem se rozhodl vyměnit nízkoprahové sociální služby za městský úřad, kde nyní pracuji na Oddělení sociální prevence a pomoci. Teď už nepracuji jen s jednou cílovou skupinou, ale se všemi dospělými osobami, které mne z důvodu potřebnosti na úřadu kontaktují. Navíc budu od ledna příštího roku pořádat preventivní besedy na školách (drogy, šikana, sekty). Některé věci jsou jiné, ale jednou je to sociální práce, a proto je mnohem více toho stejného. A i zde se znovu učím. A opět nejen novým praktickým věcem, ale i teorií z knížek.

Pracovní kolotoč se sice nikdy nezastaví, ale už zase přemýšlím nad dalším studiem na univerzitě. Katedra sociální patologie a sociologie mi dala opravdu hodně. Každý z těch lidí, co učili náš ročník (2011–2014), mě v něčem inspiroval.

Jediné, co mě trochu znejišťuje, je skutečnost, že až si s odstupem času přečtu tenhle příspěvek, budu to vidět zase trochu jinak, protože jak známo, člověk se neustále vyvíjí. V případě sociálního pracovníka, se domnívám, to platí dvojnásob.

**hrdý absolvent Katedry sociální patologie a sociologie**  
**Bc. Petr Kuráň**

## Erasmus v Padově, Itálii

Vždycky jsem se pyšnila tím, že jsem holka z českého severu, a nějaká hradecká zima si na mě proto nepřijde. Avšak po čtyřech proslulých měsících v Itálii se tato situace úplně změnila a s přicházející zimou už začínám drkotat zuby.

Do italské Padovy jsem zamířila poslední únorový den se svým obřím kufrem a lehce pocuchanými nervy. A první dojmy z Padovy? Naprostý chaos, alespoň co se místní dopravy týče. Až později jsem zjistila, že člověk musí zuřivě mávat, pokud chce, aby u něj autobus zastavil..., jenže zda je to ten váš, víte prakticky až ve chvíli, kdy už mívám stanoviště. Chytit autobus pak také není žádná výhra, zvláště když zde neplatí pravidlo, že se každá výstupní stanice jmenuje jinak. Tak jsem se první den vesele vozila sem a tam a říkala si, co mě to jen zase napadlo. Já a bláznivá Itálie.

Po zkušenosti s autobusem a zjištění, že chodit všude pěšky je časově velmi nepraktické, jsem se rozhodla pořídit si kolo. Italský spolubydlicí byl v tomto ohledu naštěstí velmi ochotný, i když mytí nádobí mu nic neřikalo, a tak jsem (stejně jako většina studentů na Erasmu) byla vlastníkem kola z černého trhu. Skoro nebrzdilo, za čtyři měsíce se mi podařilo třikrát píchnout a dvakrát se pořádně vysekát, ale i tak se mi s ním nakonec těžko loučilo. Kde je mu jen nyní konec?

Ale abych nebyla stále jen sarkastická, musím říct, že studium na Padovské univerzitě mi opravdu hodně dalo. Všechny kurzy jsem si vybrala z Fakulty psychologie a ve čtyřech případech z pěti jsem se i skvěle trefila do vlastního vkusu. Na psychologii má každý kurz 4 hodiny výuky týdně, jsou to semináře a přednášky v jednom. Někde po vás chtějí skupinové výzkumné projekty, jinde stačí prezentace tématu v hodině, ale všude je třeba splnit testy a aktivně se zapojovat. Italové neberou Erasmus na lehkou váhu, i když opravdu těžký je jen květen, jinak si můžete užívat cestování.

Je zvláštní, když vám vyučující řekne, že se příští týden výuka nekoná, protože jede pracovně do Dillí, jiný zase do Miami a další, ať se večer díváte na BBC, že tam budou mluvit o jeho výzkumu homosexuality. Italové jsou ve všech ohledech zvláštní, ale do vzdělání investují hodně, což je poznat i na vybavení školy.

Padova sama o sobě je nádherné historické město. Pokaždé, když jsem někam cestovala, jsem byla z výsledku poněkud zklamaná, protože mimo Benátek (kde jste za půl hodiny) se Padově nic nemohlo rovnat. Padova má navíc i svůj malý Vatikán, stačí vkročit do Baziliky sv. Antonína a jste rázem v jiném státě. Pak je tu Prato della Valle, a jestli se říká, že všechny cesty vedou do Říma, pak ty Padovské zase sem, byl to můj záchytný bod za každých okolností.

Italové vstávají v poledne a chodí spát k ránu, ale i tak je ten jejich chaos vlastně celkem organizovaný, stačí si jen zvyknout. I já jsem nakonec po čtyřech měsících zjistila, že by mi takhle nevadilo žít. Ale slyšet zase naši krásnou češtinu za ten návrat stálo.



## Od SOU k navazujícímu magisterskému studiu aneb 14 let studijně-pracovního života v kostce

Následující text je jako slovo absolventa vlastně tak trochu zpovědí a životopisem. Je to dáno tím, že jsem hlavní text do nejednoznačné podoby usadil spontánně, a zřejmě také proto, že jsem absolventem kombinované formy studia.

Jak a proč jsem se přihlásil k přijímacím zkouškám na obor Sociální patologie a prevence na Katedře sociální patologie a sociologie Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové? K rozhodnutí u mě vedla cesta dlouhá – oproti prezenčním studentům – a ve srovnání s některými mými spolužáky zase krátká. Několik málo mých spolužáků bylo i ve věku běžném pro studenty prezenční formy studia a někteří byli – jak to jen říci – podstatně životně zkušenější.

Protože jsem nebyl na základní škole tak pilný jako většina z vás, byť se doma snažili (při liberální výchově), nemohl jsem jít na žádný maturitní obor. Několik počátečních let na základní škole pro mě byly vcelku nudou. Číst, psát a počítat jsem se naučil téměř sám ještě před nástupem do školy. Jenomže později to se mnou šlo z kopce. Učiliště, na které jsem po základní škole nastoupil, bylo zaměřené na elektrotechniku a telekomunikaci. Obor mi přišel zajímavý, perspektivní, a měl jsem k odvětví určitý vztah díky rodičům, kteří oba pracovali s rozhlasovou technikou. Mezi spolužáky jsem poznal řadu rozdílných osobností (některé typy osobností se mi staly později i denním chlebem v zaměstnání a s prací s nimi mi nezastupitelnou mírou pomohlo studium Sociální patologie a prevence). Pedagogický sbor na učilišti byl (z mého dnešního pohledu) plně kompetentní k tomu nás vzdělávat, snad bych mohl i s nadsázkou říci, že také vychovávat. Nedá se už ale říci, že my jsme byli tehdy žáky schopnými či ochotnými vše důležité od pedagogů absorbovat. Naše třída se v průběhu celého tříletého studia neustále měnila, a to vlivem snad každoročně polovičního odpadu studentů (následného doplnění „propadlíky“ či studenty přestoupivších z jiných škol). Nikdy jsme nebyli kolektiv. Přesto, že se nestýkáme, vím, že někteří prošli obdobím užívání OPL, zločincstvím, jiní se stali předčasně (věc názoru) otci, jiní si doplnili vzdělání, další se stali mistry svého oboru a další institucionální vzdělávání „nepotřebují“ či nechťejí.

Naštěstí jsem se nikdy nechytil žádné party, negativně deviantní subkultury ani patologických jedinců. Už od malička jsem se zajímal o bojová umění, která jsem díky dobrým kontaktům

mohl trénovat na jedné z pražských veřejných vysokých škol s jejími studenty (což mě jistě pozitivně ovlivňovalo) a chodil jsem téměř denně hrát basketbal na sídlištní hřiště, kam chodili mladí sympatičtí nekonfliktní slušní lidé.

Po vyučení jsem nastoupil do společnosti spadající do nadnárodního koncernu německé firmy zabývající se vývojem a výrobou elektroniky a mechatroniky pro automobily většiny běžných i luxusních značek. Asi 80 % automobilů jezdících po Evropě má důležité části právě od mého prvního zaměstnavatele. Zde jakožto v soukromém sektoru neexistovala nutnost mít vyšší vzdělání, než jsem měl, a tak jsem se poměrně rychle dostal z pozice montážního pracovníka do pozice vedoucího pracovníka (organizačně-technická pozice) na úrovni nižšího managementu, kterou jsem získal po absolvování dvouměsíční stáže v německém Böblingenu. Pokud se týká výroby, jejíž řádný chod jsem měl v první linii na starost, jednalo se zpravidla o výrobu tzv. pásovou, přičemž práce byla čistá, jemná a velice zodpovědná, protože se pracovalo se součástkami, jejichž porucha mohla znamenat ohrožení životů posádky vozidla. Tomu odpovídalo pravidelné testování zařízení a vstupních dílů, dále kontrola výrobního procesu a výstupní kontrola hotových výrobků. V takto brzkém věku pracovat s lidmi a být jim přímo nadřízen, bylo velice obohacující (někdy i poměrně vyčerpávající) a akceleroval tím můj psycho-sociální vývoj. Zpětně však vím, že jsem se dopouštěl spousty chyb, což jsem si tehdy z mnoha příčin neuvědomoval.

Tento výrobní závod býval možná největším a nejlepším zaměstnavatelem minimálně v okrese, politika firmy byla zaměřená na člověka – zaměstnance, čemuž odpovídala celková atmosféra, vztahy mezi kolegy, a zároveň vysoká průměrná míra individuální spokojenosti každého pracovníka.

Abych se ale dostal dále, skočíme rovnou ke globální ekonomické krizi, jak se nedávné době říkalo. Měl jsem v té době již rozstudovanou střední školu právního zaměření v nástavbovém maturitním studijním programu (něco vnitřního mě táhlo zpět do školy). Jelikož krize zasáhla obzvláště průmysl automobilový, došlo u nás ve firmě na postupné propouštění. Třetí vlnu jsem neustál a byl jsem propuštěn pro nadbytečnost. To už jsem měl maturitu. Maturitu z oboru, který mě zajímal, a v jehož oblasti jsem byl rozhodnut jednou pracovat, pokud se něco pokazí mezi mnou a zaměstnavatelem (byl jsem ve firmě spokojený a odcházet jsem rozhodně nechtěl). A to se stalo.

Rozhodl jsem se pro státní službu v uniformě v oblasti přímého vymáhání práva. V té době se však k základním útvarům uniformovaných bezpečnostních složek státu standardní cestou

dostat nedalo. Všude byl totiž stop-stav. Podařilo se mi úspěšně projít přijímacím řízením k Městské policii hl.m. Prahy, což není složka státní. Protože mě studium na střední škole celkem nakoplo a vzbudilo u mě zájem získat další vzdělání v okruhu již vystudovaném na úrovni střední školy, a zároveň přímo se týkajícím odvětví mého nového zaměstnání, rozhodl jsem se pro studium na vysoké škole. Musím říci, že jsem prošel snad všechny pro mě v úvahu přicházející obory veškerých státních a veřejných škol (ty pojmy si neplette ;-)).

Přihlášku jsem si podal na Sociální patologii a prevenci hradecké univerzity. Bodově jsem prošel, ale v pořadí jsem byl tak „nízko“, že jsem ani přes podané odvolání proti nepřijetí neprošel. Takže utekl rok a hlásil jsem se znovu. Tentokrát jsem si přidal ještě relativně příbuzný obor na jiné univerzitě (asi o 100 km blíže k bydlišti). Nejdříve jsem měl přijímací zkoušky na UHK. Přijímací zkoušky jsem opět bodově zvládl a tentokrát jsem byl rovnou i přijat. A musím říci, že zkoušky byly o dost těžší než ty předchozí, a také je nás bodově zvládlo dokonce řádově méně. Nepodcenil jsem však přípravu a během toho roku čekání jsem z touhy po informacích i pocitu jisté nutnosti nic nepodcenit přečetl několik naučných knih z oblasti sociálních věd – což mi dost pomohlo právě u přijímací zkoušky a konečně i v následném studiu. Když jsem se dověděl, že jsem přijat, na přijímačky na další univerzitu jsem už ani nejel, protože Sociální patologie a prevence Univerzity Hradec Králové pro mě byla numero uno.

Už po první přednášce jsem byl neskutečně nabit pozitivní energií a nadšen z akademického prostředí, jehož miniaturním článkem jsem se jako student stal. Nádherná nová budova PdF umocňovala okouzlení univerzitním prostředím. Této budově přezdvímám pro její vzhled Housova nemocnice :-). Dlouhotrvající nadšení vždycky narušilo zhrození z požadavků na testy, seminárky, zkoušky... Naštěstí se všechno povedlo a můžu k vám dnes hovořit jako absolvent. Nevím, jak to máte vy, ale u mě se obtížnost studia zvyšovala s každým dalším ročníkem. Možná to bylo tím, že jsem před nástupem ke studiu leccos potřebného (současně v životě upotřebitelného) přečetl, a pak že se i zvyšoval level požadavků.

Ve třetím ročníku, zrovna v konzultační den ve škole, mě zcela rozsekala zpráva o tragickém úmrtí mého táty. Mrzí mě, že jsme mě nemohli společně oslavit jako absolventa UHK. Byl velmi rád, že jsem se dostal na VŠ. Považuji se za psychicky i fyzicky odolného (rozhodně však nejsem flegmatik), ale tato událost mě přirozeně zasáhla po všech stránkách (samozřejmě i ostatní rodinné příslušníky) a třetí ročník studia se pro mě stal bojem mnohem větším než ročníky předchozí, a to na všech frontách. Přidaly se totiž průtahy s dědičkým řízením, běhání po úřadech a jiných institucích... Je to život. Zase mě to posílilo a ledacos naučilo.

Chtěl jsem si odložit vypracování bakalářské práce. Zkoušky, zápočty a ostatní povinnosti jsem zvládl, ani nevím jak. Po několika měsících od tátova úmrtí jsem se kousl a bakalářskou práci vypracoval. Odevzdal jsem ji v poslední možný den. Nemůžu vám ani sdělit, za jak dlouho se dá bakalářská práce vypracovat, protože nechci, abyste si to nechávali na poslední chvíli :-). Nutno dodat, že to stálo dost nervů a sil (i nejbližší okolí), pohonných hmot (kvůli dotazníkovému šetření a sháňce literatury, kterou mám nejrady v tištěné, nikoliv elektronické podobě) a nevím čeho všeho ještě tím, že jsem se nakonec oklepal a přijal „výzvu“ odevzdat práci v řádném termínu. Do mantinelů kvality pro schválení a obhájení jsem se vešel. Ufff!

Po zdárném vykonání SZZ jsem si řekl, že chci pokračovat v navazujícím magisterském studiu, ale dám si rok oddech. Oddech jsem si dal roky dva a nyní studuji obor zaměřený na veřejnou správu (hodně psychologie, pedagogiky, práva) na jiné veřejné vysoké škole, na jehož přijímačky jsem byl z předchozího studia Sociální patologie a prevence dobře připraven. Kromě toho na onom oboru „odstátnicovala“ moje kamarádka, která vystudovala Sociální patologii a prevenci v Hradci Králové prezenčně, a řekla mi, že z UHK přišla dobře připravena nejen na přijímačky ale i do studia.

Nyní už nepracuji jako strážník Městské policie ale sloužím (Ty rozdílné pojmy pracovat a sloužit mají svůj legislativní rámec. Možná si o tom někdy povíme.) u Celní správy ČR ve služební hodnosti inspektora a zpravidla řídím kolegy, kteří se se mnou dostaví do služby. Sloužím nerovnoměrně a jak je potřeba k efektivnímu výkonu služby a zvládnutí mimořádných situací. Pohybují se zejména v terénu, což mi vyhovuje. Potřebuji se podílet na přímém vymáhání práva spojeném s ochranou občana a státních zájmů. Na teplé místo v kanceláři je totiž ještě čas. Mimořádných situací je méně než u Městské policie a zpravidla mají i jinou povahu, ale vyskytují se. V mnoha ohledech je činnost některých útvarů Celní správy velice podobná, ne-li shodná s činností některých útvarů Policie ČR, přičemž je též orgánem činným v trestním řízení. Je ale zapotřebí mít na paměti, že Celní správa plní řadu jí vlastních specifických a s administrativou spojených úkolů v souvislosti např. se správou spotřebních daní a cel.

Měl bych to všechno nějak shrnout, že? Dočetl jste vůbec někdo až sem? Jsem absolventem Katedry sociální patologie a sociologie a jsem na to hrdý (zadej do FB). A to myslím vážně. Obor jsem si vybral pečlivě a UHK splnila všechna (a mnohem více) moje očekávání. V zaměstnání při zvládání krizových situací (rvačky, sebevražedné pokusy, domácí násilí, toxí osoby, cvičení modelových situací atd.) jsem si mnohokrát vybalil přednášky jedinečných pedagogů z UHK, úryvky z doporučených a studovaných knih apod. Nejen v práci ale i v osobním životě jsem si uměl lépe poradit se zvládnutím různých situací, ať už ve smyslu se přes něco přenést či je



prostě efektivněji řešit. Studium vám kromě nových informací a pozitivní změny myšlení pomůže i pojmenovat to, co jste ani nevěděli, že víte, nebo jste o tom jen neuměli hovořit.

Teď ještě řeknu něco, o čem se tolik nemluví, ale tak nějak se to ví – v životě se vám budou hodit i kontakty na různé lidi. Těmi různými lidmi jste zejména vy pro spolužáky a oni pro vás. Řada z vás se vydá různými směry, někteří budou stoupat, jiní stoupat a padat a můžete pro spolužáky být inspirací či pomocí a zároveň oni pro vás.

Budte rádi, že můžete studovat, zejména na KSPSoc. Pokud vám do studia vlezte nějaká překážka, tak bojujte či pošetřete síly, boj (ten školní) „pauzněte“ a dobojujte o něco později. Stojí to za to.

Pro mě byly dny strávené na UHK nádherné a poznal jsem zde mnoho sympatických a zajímavých lidí. Jsem vděčný pedagogům, kterým jsem prošel při studiu Sociální patologie a prevence „pod rukama“. Děk patří i spolužákům z mé třídy na UHK Kamče a Martinovi, kteří výrazně vstoupili do mého života právě při studiu a stojí celými svými bytostmi, vedle mé mámy s mojí tehdejší dlouholetou přítelkyní, neobvyklou měrou za mým zdárným zakončením studia oboru Sociální patologie a prevence na Katedře sociální patologie a sociologie Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové.



Mějte se fajn a hodně sil do studia!

**Jakub Mašek**

[masek.jakub.ce@email.cz](mailto:masek.jakub.ce@email.cz)

## Angličtina pro sociální pathology? Na naší Katedře ANO.

Od tohoto, tedy zimního semestru 2015/2016, pořádá naše Katedra sociální patologie a sociologie pro své studenty bezplatný kurz anglické konverzace. Protože jsme chtěli maximálně vyjít vstříc dlouhodobým prosbám studentů o ryze praktickou přípravu na mluvení v angličtině, kurz jsme se rozhodli pořádat v naprosto neformálním přátelském duchu. Z toho důvodu je konverzace pro naše studenty zdarma, bez zápočtů či zkoušek a bez vyučujícího.

Praktické konverzační hodiny vede lektor z našich řad - student prvního ročníku oboru Sociální patologie a prevence Michal Giridhári Semerák, který má bohaté praktické zkušenosti ze studijních i soukromých cest do zahraničí. Témata vybírá s ohledem na to, co student v zahraničí opravdu využije, navíc integruje i témata spojená s oborem. Účastníci mohou navíc svými náměty navíc ovlivnit obsah, podobu nebo čas konání kurzu

Student prvního ročníku Michal Giridhári Semerák o kurzu říká: „Možnost vést tento kurz byla pro mě výzva, neboť se mi tímto naskytla možnost předat své praktické zkušenosti z anglického jazyka i druhým. Při svých pobytech v anglicky mluvícím prostředí, konkrétně Skotsku, jsem poznal spoustu rodilých mluvčích, ale i osob z jiných zemí. Tato setkání ukázala to, že když se lidé chtějí domluvit, sdělit si své pocity, své zážitky, tak začnou mluvit a ta chuť mluvit a domluvit se je mnohem důležitější než spousta gramatických a jazykových pouček, kterých se nám může dostat v různých kurzech nebo při hodinách standardní výuky. Najednou jsem zjistil, že tyto osoby vidící snahu nerodilého mluvčího mluvit jejich jazykem jsou mými pomocníky a učiteli jazyka. Jednalo se o běžnou přátelskou neformální rozmluvu, kdy se každý chce něco dozvědět. Tohoto ducha přátelské konverzace se snažím vložit i do tohoto kurzu, aby se účastníci nebáli mluvit, bez ohledu na to, na jaké jsou úrovni. Proto nevidím důvod kohokoli hodnotit. Důležité je naučit mluvit tyto osoby bez jakéhokoliv studu či strachu ze svých dovedností a znalostí, neboť v praxi tyto podmínění musí jít stranou, když Vám v 11:00 odlétá letadlo a vy jste třicet kilometrů od letiště - toto prosím berte jako příklad, ale velmi reálný. „

„Angličtinu dnes potkáme všude od médií, přes studium, až po interakci na ulici. Strach z mluvení bývá jedním z hlavních důvodů, který uvádějí naši studenti - potencionální zájemci o výjezdy Erasmus - jako překážku. Přesto je většina z nich schopna v angličtině komunikovat minimálně na dobré úrovni. Kurz jim může pomoci zbavit se zábran a možná se i dobře pobavit s novými

i přáteli. V dnešní době platí lidé za výuku jazyků mnoho peněz, kdežto pro každého našeho studenta je konverzace bezplatná. To je přeci opravdu výhoda.“ dodává Mgr. Lucie Špráchalová z Katedry.

Kurz bude probíhat i v semestru letním a ke studentům se veškeré informace o času a místě konání dostanou prostřednictvím FB Katedry, společnými ročníkovými mailly a formou letáků na nástěnce Katedry. Osobně se může kdokoli přijít informovat přímo na katedru. Pokud bude kurz úspěšný, zkusíme do příštích let žádat o jeden symbolický kredit, který by mohli účastníci získat.

Za realizační tým kurzu:

**Mgr. Lucie Špráchalová**

**Michal Giridhári Semerák**

## Den univerzity

Na snídani se nemá zapomínat, proto jsme i Den univerzity 12. 9. 2015 začali vydatnou Patologickou snídaní. Sešli jsme se s našimi absolventy, a zároveň přivítali vrcholné představitele Pedagogické fakulty UHK a dalších součástí.



## Rodina je zkrátka základ

*Ano, tak to bylo, je a bude. Rodina je hlavním činitelem ve vývoji jedince, a to jak fyzickém, tak i psychickém a sociálním. V rodině se učíme všem základním věcem, které potřebujeme jak pro přežití, tak i pro interakci s ostatními. Rodina by v ideálním případě měla být naše jistota, okruh blízkých, kde se cítíme v bezpečí a víme, že se na její členy můžeme obrátit v časech zlých, ale sdílet s nimi i naše radosti. Tak by to dle mého názoru mělo být. Vždy tomu tak ale bohužel není. Rodina nefunguje úplně na 100 %, anebo je absolutně nefunkční. Někdy se zkrátka také stane, že se rodina ocitne v tíživé životní situaci. Právě v těchto případech může být nápomocná tzv. Sociální a aktivizační služba pro rodiny s dětmi (déle jen SASRD). Připravila jsem si pro vás rozhovor s paní Mgr. et Bc. Alenou Fiedlerovou, která působí jako vedoucí SASRD v Oblastní charitě Nové Hradky u Skutče.*

### Jaký je přesný cíl vaší služby?

Cíl služby je definován zákonem 108/2006 Sb. v aktuálním znění:

Posláním sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi je bezplatné poskytování pomoci, podpory a poradenství rodinám s dětmi, které žijí ve vyloučených lokalitách, rodinách žijícím v sociálním vyloučení nebo které jím jsou ohroženy. A to především kvůli nepříznivé životní situaci, kterou rodiče nejsou schopni vlastními silami vyřešit a překonat, a díky níž je navíc ohrožen vývoj dětí a fungování rodiny.

### Co Vás přimělo vytvořit tuto službu?

Zásadním impulsem pro rozvoj služeb tohoto druhu bylo snažení pana radního Macely. V rámci Pardubického kraje tak v roce 2010 vznikl projekt zaměřený na podporu těchto rodin. Rok 2010/2011 byl zlomový a vzniklo mnoho SASRD. Vzhledem k tomu, že charity se soustředí na podporu potřebným, i ta naše se rozhodla rozšířit služby a zaregistrovat SASRD.

### Na jaké klienty se orientujete?

V současnosti jsou našimi klienty dvě cílové skupiny: Rodiny sociálně a ekonomicky slabé. Zde se jedná o následující problematiku: Vyloučené lokality, negramotnost či nízké vzdělání, nevhodné rodinné vzory, nezaměstnanost, neschopnost hospodařit a plánovat, závislost na sociálních systémech.

Rodiny celkem finančně zabezpečené, bez potřeby podpořit v rámci předchozí problematiky. Zde je potíží ztráta autority rodičů a učitelů u dětí. Velmi zjednodušeně řečeno – rodiče nejsou

schopni být společně s dětmi a aktivně s nimi trávit volný čas, společně pracovat (tak, jak bylo dříve zvykem). Jde o děti prepubertálního či pubertálního věku, jimž rodiče v rámci tzv. americké výchovy nevytyčili hranice.

### Můžete nám přiblížit průběh jednoho pracovního dne? Jak přesně s těmito lidmi pracujete?

Příprava na práci v naplánovaných rodinách. Zopakování si problematiky, jednotlivých úkolů a příprava na ně. Cesta za klientem, práce v rodině cca 1 hodinu. Přejezd za dalším klientem. Denně cca 3–4 rodiny. Zápis do programu, zpracování informací.

### Kolika rodinám aktuálně pomáháte?

Aktuálně máme na starost 28 rodin. Za rok je to až 40 rodin, kterým pomáháme, doprovázíme je.

### Na jaké překážky jste při této práci narazila?

Hlavním problémem je nastavení systému sociálně právní ochrany dětí a další legislativy. Dále také vlastní morální nastavení a uvědomění si vlastních hranic a odpovědnosti rodičů. A také něco jako osud..., ne všichni mohou být zkrátka „nahore“. Co se týče nějaké deziluze ohledně klientů a jejich ochoty, tu jsem překonala v začátcích. Důležité je si uvědomit, že já sama dělám maximum. Také klient vlastně dělá maximum, ale v rozsahu svých možností.

### Jaká je zhruba úspěšnost vaší služby?

Asi tak okolo 50 %. Jsou klienti, kteří se musí doprovázet delší dobu (např. 2 – 3 roky), ale i ti, kteří potřebují pomoc krátkodobou. A jsou i ti, kteří se dostanou z jednoho problému, na chvíli se zdá, že už bude vše dobré, ale pak se objeví jiný problém a máme klienty zpátky. To se stává například u výchovných problémů, když je dítě malé a pak následně, když se dostane do puberty. Těch klientů, kteří se nám vrací zpět, je asi 20 %.

### Co byste si přála změnit?

Vyjasnit pozici OSPODu. Změnu pravidel, norem tak, aby se daly nějak individuálně ve prospěch situace posunout, ale ne aby byly zneužitelné klientem. Pro pracovníky OSPODu i naše bych si přála větší jistotu zaručenou systémem. Z praxe jsem i zjistila, jak moc by bylo dobré zaměřit se na lepší fungování dětské psychiatrie.

**Na závěr mi povězte o nějakém případě, který vám utkvěl v paměti?**

Jde o případ jedné rodiny, která má 4 děti. Ani rodiče neměli jednoduchý život. Jejich rodiny patřily k sociálně i ekonomicky slabým. Díky nižším kompetencím vyznat se v současném světě se dostali do velkých finančních potíží. Mimo to je měla v péči pracovnice OSPOD, která hodně řešila úklid v domácnosti. Vztahově rodina fungovala dobře, děti mají rodiče rádi. Rodiče se o děti v rámci svých možností starají. Ze začátku spolupráce u nich působila služba osobní asistence (matka dětí má zdravotní postižení). Asistentka poskytovala podporu 8 hodin denně. Ve chvíli založení služby SASRD matka přešla do péče profesionální podpory v rámci rodiny. Intenzitu doprovodu, ukázky péče o rodinu, vzdělávání s dětmi jsme postupně snižovali. Za velký úspěch považujeme zaměstnání matky na chráněném pracovním místě. Možnost být „užitečná“, mezi lidmi, vydělat si peníze paní hodnotila jako zásadní. Po 5 letech spolupráce je matka schopná si zařizovat věci na úřadě sama, dojednat splátky, komunikovat se školou. Ví, že v případě potřeby se na nás může obrátit.

**Deviant Vraštil - když se milenka stane obětí**

*V našem desátém vydání vám představíme Antonína Vraštila – vraha, který dle slov odborníků „vykostil“ svou oběť jako profesionál.*

Vše začalo oznámením o pohřešování jisté dvaadvacetileté Bronislavy Častvajové, provdané za Miroslava Častvaje. Se svým mužem už ale nežila, bydlela s milencem Antonínem Vraštilem. Ten se k ní však choval surově, naposledy ji i zbil, a tak se Bronislava rozhodla vrátit se zpět k rodičům. Právě její matka sdělila Veřejné bezpečnosti, že dva dny pohřešuje svou dceru. Ta se dne 16. 4. 1988 vydala do milencova bytu, aby si odnesla televizi. Poté už ji nikdy nikdo neviděl.

Vraštil měl už několik záznamů v trestním rejstříku – byl trestán za ublížení na zdraví (když svou matku prohodil skleněnou výplní dveří), poté se porval na myslivecké zábavě, měl autohavárii v opilosti a také byl trestán za ublížení na zdraví a omezování osobní svobody na své manželce. Dle výpovědí Vraštilových bývalých partnerek si liboval nejen ve fyzických trestech, ale i v zavádění různých předmětů do ženských genitálů. Jeho velkým problémem byl alkohol, který ho měnil v brutálního agresora. Na jeho osobnosti se jistě podepsala i jeho matka, která měla velké problémy s alkoholem (nakonec se od matky s otcem a sestrou odstěhovali).

Po oznámení o pohřešování se vydali příslušníci VB k Vraštilovi domů. Bronislavu tam nenašli, i když tam ve skutečnosti byla. Tehdy nezkušený policisté udělali velkou chybu, když si nespojili červenohnědé šmouhy a stříkance na stěně kuchyně se dvěma naditými taškami v předsíni. S nepořízenou tedy odešli, ale už 18. dubna skončil Vraštil u výslechu. Vraštil ale často jen krčil rameny, říkal, že nic neví, a tvrdil, že si Bronislava televizor vyzvednout nepřišla. Byl tedy propuštěn zase domů, ovšem po poznacích o jeho surovém chování k bývalým partnerkám byl opět zadržen a vyslechnut. Tašky už v předsíni nestály, avšak domovní prohlídka byla tentokrát důkladná a krvavých skvrn se objevilo mnohem více. Vraštil se asi tři hodiny držel své verze, poté začal pravdivě vypovídat.

Přiznal, že svou milenku zabil v sobotu, kolem třetí hodiny. Důvodem vraždy byla hádka, při které Vraštil svou oběť přiškrtl, praštil s ní o zem a několikrát jí udeřil hlavou o podlahu. Posléze přišel na to, že Bronislava nedýchá. V tu chvíli nevěděl, co má dělat, a utekl z bytu do nedaleké restaurace, kde se opil. Domů se vrátil před půlnocí. Na otázku, co dělal poté, Vraštil odpověděl:

„Vím, že nejdřív jsem jí uřízl hlavu, jinak bych to další už nedokázal. Stejně to byl jeden strašně dlouhý sen.“ (Valerián a Šulc, 2006, s. 58)

Druhý den ráno, když se probрал, uviděl, že Bronino bezhlavé tělo leží ve vaně. Ruce a nohy byly od těla oddělené, hned vedle ležela pilka a nůž. V umyvadle byla pohozená hlava. Tento pohled ho natolik vyděsil, až omdlel. Jakmile přišel k sobě, utekl opět do hospody. Hlavou mu proběhla myšlenka, že by se šel udat, ale takto rozřezané tělo by policii ukázat nemohl. Po příchodu domů začal s odklizením oběti. Kostí a maso rozřezával na kusy, které nosil v kyblíku do záchodu, kde je splachoval. V pondělí měl už Broniny ostatky nachystané v taškách. Něčeho se zbavil v dole Staříš III, kde pracoval, něco donesl k řece Morávce. Do toho nepřetržitě holdoval alkoholu.

Vyšetřovatelé ho nechali několik hodin prospat. Další kolo vyšetřování začalo brzy po poledni. To už se dokonce vědělo, že v sobotu odpoledne Vraštil v hospodě rozvíjel debatu, jak se zbavit mrtvoly, jeho řečem však nikdo nevěnoval patřičnou pozornost. Teď už nezbývalo nic jiného, než jen doufat, že Vraštil svou výpověď nezmění a ukáže, kde přesně tělo Bronislavy Častvajové ukryl. Jeden z vyšetřujících vzpomíná na větu, kterou pronesl obviněný: „Dal jsem Broňu do tašky a jel jsem s ní autobusem na haldu...“ (Valerián a Šulc, 2006, s. 58–59)

Prověrka výpovědi začala tím, že Vraštil všechny zavedl ke zmíněné haldě u dolu Staříš. Ukázalo se, že nelhal. Pod haldou větších kamenů byla ukryta taška s hlavou. Následně se přesunuli do jiné části města, k řece Morávce – v lesním prostoru asi 100 metrů od cesty našli celkem 3 zakopané tašky. Obsahem těchto tašek byly lidské kosti, důkladně obrané od většiny svaloviny. Soudní lékaři posléze uznali, že tělo oběti bylo vykostěné jako od odborníka.

Pitva prokázala, že příčinou smrti bylo zhmoždění mozku. Dále soudní lékaři našli na krku oběti otisky nehtů, na smrti se tedy mohlo podílet i rdoušení. Náhle se ale objevila záhada: živé tělo Častvajové vážilo zhruba 60 kg, váha ostatků ale nebyla větší než 20kg. Vraštil tedy musel více než 40 kg měkkých tkání rozřezat do velikosti pěsti a spláchnout v záchodové míse. Dodatečně se ověřovalo, zda-li bylo vůbec možné se takového množství zbavit touto metodou. Ukázalo se, že postup popisovaný obžalovaným mužem je technicky proveditelný a časově zvládnutelný.

Dle jedné svědecké výpovědi Vraštil ve stejné vaně, kde „porcoval“ tělo své milenky, den před zadržením eroticky laškoval s další ženou. Duševně nemocný nebyl ani není, uvědomoval si, čeho se dopouští, a mohl své chování ovládnout. Avšak byly u něho zjištěny sexuálně agresivní

a deviantní tendence. Podle psychologa za tento čin mohl značně posílený egocentrismus a nevypořádání se s partnerčíným odchodem. Jeho vztah k ženám je dominantní a dosti kritický, což se projevovalo na nepodloženém obviňování z nevěry. To současně sloužilo jako záminka k fyzickému napadání, popřípadě své partnerky nutil k úchylným sexuální praktikám. Nakonec byl za vraždu odsouzen ke třinácti letům nepodmíněného trestu.

VALERIÁN, Luboš a VIKTORÍN ŠULC. Bratrstvo tajných hrobů. 1. vyd. Praha: EPOCH, 2006, 196 s. ISBN 80-87027-03-5.



**Hnízdo snů**  
Zábavní klub



**každé sudé**  
pondělí



**18:45**  
hodin

# Diskusní klub STOA v novém kabátě



**Stoa = starořecká sloupová síň, kde se filosofové při chůzi snažili dosáhnout poznání. Diskusní klub STOA je parta přátel, řešících při svých setkáních populární témata. Je určen nejen studentům UHK, ale i dalším, které baví vědění.**

Přijďte diskutovat

## Jak se letos daří našemu diskusnímu klubu

Diskusní klub letos prošel několika drobnými změnami. Jednak se jako obvykle měnil den a čas našeho setkání tak, aby se vyhovělo zájmům co nejvíce lidí, a za druhé jsme našli nové místo k „hnízdění“. Opustili jsme prostory pro loňský rok příznačné Náplavky, kde se nám velmi líbilo, ale která byla bohužel pro naše účely až příliš hlučná, a našli jsme nový azyl v krásných prostorách klubu Hnízdo snů, který je mnohem více klidný a lépe se hodí k diskutování.

Pokud STOA neznáte, nabízí se otázka, jak to funguje? Jeden z členů klubu, ať už je to odborník z vědeckých kruhů, člověk zapálený pro určité téma, anebo student se zájmem o věc, si připraví krátký výstup na téma, které by rád probral. Tento krátký výstup je poté základem k další diskusi. Akce záměrně probíhají v neformálním prostředí nad sklenkou něčeho dobrého - a to vše pod patronátem PhDr. J. Kasala, Ph.D.

K uzávěrce tohoto čísla Eventu budeme mít za sebou už tři úspěšné kluby. První se konal na počátku druhé poloviny října s tématem „Extremistické texty v písních českých radikalistických kapel“. Večerem provázel Bc. Jan Slavík, jeden z odborníků na českou radikální hudební scénu. Texty a symbolika, hudební ukázky, fotodokumentace, vše podané v poutavé přednášce a následně krátká diskuse nad efektivností trestů v ČR - tolik k první události tohoto semestru.

Druhého listopadu jsme byli svědky duchovního večera východního smýšlení. Událost s názvem „Svět Buddhistického Tibetu“ přilákala tolik lidí, že Galerie snů skoro praskala ve švech. Prezentace plná nádherných pohledů na Himaláje v oblasti tibetského Mustangu, proměny této lokality pod tlakem turistů, a hlavně náhled do buddhistické kultury a mentality, vše prezentováno slovy Ing. Oldřicha Bubáka. Na účast zmíněného cestovatele se můžeme těšit i v semestru příštím, stále je totiž co říci. Poslední klub před večírkem je ve chvíli vzniku tohoto článku již na spadnutí, a to s tématem postaveným na význačné osobnosti Harvardovy univerzity Michaela Sandela slovy Mgr. Vladimíra Fišery s názvem „Ztracené umění Demokratické diskuse“. Jako poslední akce pod záštitou STOA klubu v zimním semestru roku 2015 nás čeká již zmiňovaný velký vánoční večírek patologů, na který se můžete těšit.

## Vybrané pojmy z oblasti studia - sociální patologie a prevence

**Agrese** – obecně agrese znamená takové chování, jehož záměrem je druhého poškodit

**Aha syndrom** – možné propojení hněvu, nepřátelství a agrese při chování vězně. Anger + hostility + aggression

**Alternativní tresty** – tresty nespojené s odnětím svobody. Jsou to vlastně nevězeňská řešení

**České vězeňství** – je jediným odborným časopisem zaměřeným speciálně na vězeňskou problematiku

**Depersonalizace** – nereálnost ve vidění a citění sebe sama

**Detenční ústavy** – vězeň, u něhož je zjištěna společensky velmi nebezpečná míra agrese (např. sexuální psychopati), nebo u kterého se současně objevují vážné příznaky abnormálního chování, by měl být umístěn v instituci, která spojuje požadavky kladené současně na věznici a psychiatrickou léčebnu

**Diferenciace věznic** – vnější diference věznic. Jednotlivé typy věznic se nazývají: s dohledem, s dozorem, s ostrahou, se zvýšenou ostrahou

**Etiologie** – je nauka o souboru příčin, které vyvolávají sledovaný jev

**Etopedie** – je jednou ze speciálně pedagogických disciplín. Etopedie se zabývá především dětmi obtížně vychovatelnými, jinak řečeno dětmi s poruchami chování

**Gambler (gambling)** – gambler je patologický hráč. Gambling znamená posedlost hrou

**Kriminologie** – je vědou, která studuje zločinnost, její stav, strukturu a dynamiku. Zločinnost (kriminalita) je souhrnem sociálně podmíněných jevů hromadné povahy, jež ohrožují společnost a jsou platným zákonodárstvím prohlášeny za trestné činy

**Kriminalita bílých límečků** – protiprávní jednání těch, kteří působí v takových sférách společenského života, kde existuje přístup k informacím a příležitostem, k nimž se běžní občané dostanou jen stěží

**Minorita** – menšina - a to kulturní, náboženská, národnostní, etnická, rasová atd.

**Pedagogizace** – je snaha uspořádat prostředí člověka tak, že v něm budou trvale převažovat pozitivní výchovné vlivy

**Penitenciární** – tento pojem v podstatě znamená vězeňský, týkající se vězeňství či týkající se zacházení s vězni

**Penologický** – tento pojem má dva významy:

1) **týkající se penologie jako vědy**

2) **vězeňský, ale týkající se především výkonu trestu odnětí svobody**

**Penologie** – nauka o trestání, o druzích trestu a jejich účinnosti

**Postpenitenciární péče** – je péče o propuštěné bývalé vězně. Povězeňská nebo postvězeňská péče

**Prizonizace** – souhrnné označení všech negativních jevů, které působí na odsouzené v průběhu výkonu trestu odnětí svobody

**Raport** – znamená obecně navázání přátelského vztahu a vytvoření otevřené atmosféry

**Recidiva** – je tendence k návratu do nežádoucích návyků, vad, chyb či poruch. V penologii jde o recidivu jako nežádoucí návrat odsouzeného po výkonu trestu zpět do věznice, a to z důvodu spáchání dalšího trestného činu

**Reedukace** – reedukací (převýchovou) dosahujeme nápravně výchovných cílů. Reedukace je složitějším procesem než náprava a naopak složitějšími procesy než reedukace jsou resocializace a reintegrace

**Reintegrace** – pokus dosáhnout pomocí socializace opětovné integrace jedince do skupiny, ze které se vyřadil, např. spácháním trestné činnosti

**Resocializace** – proces zbavování se původních vzorců chování a přejímání nových vzorců v kontextu zásadního životního přechodu

**Sankce** – mohou být:

1) **pozitivní** (udělení pochvaly za konformitu) nebo negativní (trest za chování, které není konformní)

2) **formální** (tam, kde existuje speciální skupina lidí nebo organizace, jejímž úkolem je zajišťovat, aby určitý druh norem byl dodržován) či neformální (jež spočívá na spontánní reakci okolí)

**Sebepoškozování** – psychopatologie a psychiatrie znají pojem sebepoškozování, tzv. automu-tilace. Jsou to případy, kdy se těžce duševně nemocný člověk sebepoškozuje.

1) **pořezání se**

2) **vpichování si různých předmětů do různých částí těla**

3) **držení hladovky**

**Sekta** – sdružení věřících, oddělujících se a překračujících hranice oficiální církve

**Sociální deviace** – porušení nebo podstatná odchylka od některé sociální normy či skupiny norem

**Sociální patologie** – je shrnující pojem pro nezdravé, nenormální, obecně nežádoucí společenské jevy, tzn. společnosti nebezpečné, negativně sankcionované, forma deviantního chování

**Sociální pedagogika** – je pedagogická disciplína zabývající se výchovným působením na rizikové a sociálně znevýhodněné skupiny mládeže i dospělých

**Suicidium** = sebevražda

- 1) **Sebevražedné chování** – provedení sebevraždy nebo neúspěšného pokusu o ni
- 2) **Sebevražda** – provedení jednání, kterým došlo k úmrtí z vlastní vůle a vlastního přičinění zemřelého
- 3) **Sebevražednost** – počet úmrtí sebevraždou na 100 000 obyvatel za rok
- 4) **Sebevražedný pokus** – pokus o sebevraždu, který se nezdařil z různých příčin

**Symptom** – symptom je příznak, čili odchylka od normální reakce nebo znaku

**Syndrom CAN** – syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte

**Syndrom vyhoření** – je-li člověk vyčerpaný duševně, citově, tělesně, respektive duchovně, může dojít až k situaci vyhoření (burnout)

**Trest** – je obecně následné opatření po předchozím provinění

**Viktologie** – speciální nauka, která se zabývá oběťmi kriminálních deliktů

FISCHER, Slavomil. Etopedie v penitenciární praxi. Ústí nad Labem: Univerzita J.E.Purkyně v Ústí nad Labem, 2006, s.183. ISBN 80-7044-722-9.

MAŘÁDEK, Vladimír. Vězeňství. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2005, s.203. ISBN 80-7368-002-5.

## Knihy & filmy

**K-PAX; USA/Německo 2001; sci-fi; režie: Lain Softley; scénář: Charles Leavitt**

Do psychiatrické léčebny je policií přiveden muž jménem Prot, který je přesvědčen, že pochází z jiné planety nesoucí název K-PAX. Během pobytu v léčebně dochází na terapeutická sezení k lékaři a zaujatě mu vypráví o životě na planetě. Lékař Mark je pacientem fascinován, Prot mu nedá spát. Hraje si s myšlenkou, že planeta K-PAX je skutečná. Prot mu prozradí přesná čísla a název galaxie, ve které se jeho údajná planeta nachází. Navštíví spolu vědecké planetárium, kde Prot představí svoji teorii. Mark s údivem zjišťuje, že tato planeta opravdu existuje. Protovo vystoupení všechny ohromě zaskočí, neboť teorie, kterou představil, dosud nikdo z veřejnosti neznal. Markovo pátrání tak pokračuje. Pacient se chová velmi tajemně, odmítá si například sundat sluneční brýle, protože mu prý pozemské světlo vadí. Neustále Marka poučuje o smyslu bytí a zahrnuje ho detaily o jeho planetě. V jeho chování se objevuje spousta neobvyklých projevů. Během jednoho ze sezení mu sdělí, že se co nevidět na planetu hodlá vrátit. K tomu potřebuje, aby slunce na obloze bylo v určité poloze. Markovi tak neúprosně běží čas. Chce zjistit pravdu o vesmírném pacientovi a tak se rozhodne Prota podrobit hypnóze. Postupně začíná odkrývat jeho příběh o tragédii, která tak zásadně poznamenala Protův život.





## Syndrom velkého vlka: hledání štěstí ve společnosti nadbytku

Modernita je naším osudem, říká norský antropolog Thomas Hylland Eriksen. Technický pokrok je vzhledem k tvořivé lidské inteligenci nevyhnutelný. Jak ale využít modernitu tak, aby nám sloužila a ne aby nás ovládala? Jsme přehlceni informacemi, které jsou ve velké míře nepotřebné. Zaplňují náš čas ale nenaplňují naši duši. Přestože se všichni oháníme slovy, že bohatství a sláva nás šťastnými neudělají, jakmile přijde na věc, nejsme ochotni se těchto věcí vzdát a peníze stále vládnu světu. V pozoruhodné knize Syndrom velkého vlka se autor zamýšlí nad současným směřováním lidstva, které je chyceno ve spirále konzumu. Materiálně si žijeme v ráji, máme spoustu věcí, pracovní doba je kratší, nebezpečné zaměstnání za nás dělají stroje, prodloužila se doba dožití a celý rok si mimo jiné můžeme pochutnávat na pomerančích. Přesto všechno si ale neustále stěžujeme. Žijeme ve zrychleném světě a štěstí hledáme tam, kde ho nikdy nemůžeme najít. Autor nemá sebemenší potřebu čtenáře moralizovat, jen nabízí osobní pohled na věc. Na základě mezinárodních výzkumů dochází k závěru, že jakmile si můžeme pořádit vše, co potřebujeme, růst kvality života se zastaví. Se zvýšením příjmu se totiž spokojenost zlepšuje jen do určité míry, po chvíli se křivka začne srovnávat. Jelikož ale náš každodenní život zcela ovládl tržní mechanismus, nepřestáváme se obklopotvat stále větším množstvím věcí a mimo jiné si ničíme naši planetu Zemi. Jak je možné toto zastavit? Nad touto otázkou se autor zamýšlí a velmi nenásilným způsobem nabízí možná východiska.



ERIKSEN, Thomas Hylland. Syndrom velkého vlka: hledání štěstí ve společnosti nadbytku. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2010, 214 s. Sociálně-ekologická edice. ISBN 978-80-7239-244-5.

## Doteky múzy

### Krysa a pták

V temném světě pod nadvládou mlhy  
krysí kolonie v symbióze bydlí.  
Šedá, černá, světlá, tmavá –  
i nejvyšší má lůzu ráda.

Prostředí,  
v němž žijí,  
však dál chátrá...

Plísně kreslí na churavé plátno,  
cihly vodu sávají,  
mrtvé stromy všude kolem vidno,  
zelený však jediný.

Jako oáza v nekonečné poušti  
tváří se tento šťastlivec.  
Slunéčko kolem něho krouží  
jak u milenky milenec.

On je ten jediný mezi kůly,  
pouze jemu teče krev.  
Jak vespod jsou ponecháni zvůli,  
i tento strom však ztratí tep.

Krysa pláče, přítel mrtvý,  
jak se to jen seběhlo?  
Vzhůru hledí, hlavou krouží,  
kam se světlo podělo?

I živý kůl je stále kůlem,  
chátrá, slábne, umírá.  
Ještě živ je vprostřed půlen,  
slouží jako obživa.

Slunce zmizlo, tak i déšť,  
vítr, sněžné přeháňky.  
Měsíc ztratil další z měst,  
zůstaly jen pohádky.

Jak v tomto světě dále žít,  
bez Slunce a bez radostí?  
Oproštěna od všech míst,  
vedoucích do budoucnosti?

Krysa vzhůru hledívá,  
dále sníc o světlých zítřcích,  
kterých však moc nebývá  
i ve světě na oblacích.

V tomto světě žije pták  
s barevnými pírký.  
V modru prohání se jako drak,  
hledící na nebožtíky.

Veze krysu nahoru,  
a splní jí tak velký sen.  
Létající pospolu  
pozorují mrtvý den.

„Proč jsou lidé nešťastní,  
když na ně Slunko pěkně svítí?“  
„Protože jsou nemrtví,“  
pták se smutně zamračí.

„Živí jsou, však mrtví v duchu,  
tím se liší od zombie.  
Smějí se jen na povrchu,  
v duši vládne temný stín.“

Navzájem se milují,  
uvnitř je však každý zlý.  
Pozor na něj, říkají,  
pozor, on je odlišný!

Mají Slunce, vítr, déšť,  
jsou však jako kůly stromů.  
Radost je jen vzácný jev,  
z práce rychle prchají domů.“

Krysa ptáku nevěří.  
„Ne všichni jsou takoví.  
Nás otravují zloději  
a vás černá ovce mezi bílymi.“

Vy máte den a my noc;  
ach, jak já bych si den přála!  
Nepřeháním, strašně moc!  
V noci jsem se vždycky bála.“

„My máme den a vy noc,  
žijete však naplno.  
Bez přetvářky, to chci moc!  
Začít znovu, nanovo!“

„Vy máte den a my noc –  
proč nezkusit svítání?  
Žít pospolu, to chci moc!  
Ach, slovy pouhé plýtvání...“

„My máme den a vy noc,  
já miluji svítání!  
Nebuďme den ani noc,  
ano, buďme obojí!“

### Vendula Drahoňovská

První dny na UHK  
režim nám hned rozfláká.  
Přes den škola, v noci flám,  
tento styl se líbí nám.  
Na koleje zajdeme si,  
na novou párty připijem si.  
Kocovina se nás drží,  
na přednáškách i seminářích.  
Zkouškové se kvapem blíží,  
pocit viny, ten nás tíží!  
K učení pak zasedneme,  
neb se tomu nevyhneme.  
Tak snad tu školu dokončíme  
a játra si nezničíme.

### Eliška Skalická

# PATOGRÁCKY

## PATOLOGICKÉ LEGRÁCKY



facebook.com/zuzu.art.cz

## Kontakty

Společná adresa: [eventusprocollegis@gmail.com](mailto:eventusprocollegis@gmail.com)

### Redakční rada

Mgr. Stanislava Hoferková, Ph.D.

Mgr. et Mgr. Tereza Raszková

PhDr. Václav Bělík, Ph.D.

PhDr. Josef Kasal, Ph.D.

Doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc.

Mgr. Lucie Šprachalová

Helena Malířová

Bc. Jakub Lokaj

Bc. Iveta Kubaštová

Michaela Jašková

Kateřina Machková

Vendula Drahoňovská

Zuzana Slavíková

Lenka Pohořalová

Štěpánka Kryspínová

[stanislava.hoferkova@uhk.cz](mailto:stanislava.hoferkova@uhk.cz)

[tereza.raszkova@uhk.cz](mailto:tereza.raszkova@uhk.cz)

[vaclav.belik@uhk.cz](mailto:vaclav.belik@uhk.cz)

[josef.kasal@uhk.cz](mailto:josef.kasal@uhk.cz)

[iva.jedlickova@uhk.cz](mailto:iva.jedlickova@uhk.cz)

[lucie.sprachalova@uhk.cz](mailto:lucie.sprachalova@uhk.cz)

[helena.malirova@uhk.cz](mailto:helena.malirova@uhk.cz)

[jakub.lokaj@uhk.cz](mailto:jakub.lokaj@uhk.cz)

[iveta.kubastova@uhk.cz](mailto:iveta.kubastova@uhk.cz)

[michaela.jaskova@uhk.cz](mailto:michaela.jaskova@uhk.cz)

[katerina.machkova@uhk.cz](mailto:katerina.machkova@uhk.cz)

[vendula.drahonovska@uhk.cz](mailto:vendula.drahonovska@uhk.cz)

[zuzana.slavikova@uhk.cz](mailto:zuzana.slavikova@uhk.cz)

[lenka.pohoralova@uhk.cz](mailto:lenka.pohoralova@uhk.cz)

[stepanka.krysinova@uhk.cz](mailto:stepanka.krysinova@uhk.cz)

### Autoři pravidelných rubrik

Jakub Josif

Daniela Pazourková

Veronika Lipavská

Ondřej Valena

Klára Pekařová

[jakub.josif@uhk.cz](mailto:jakub.josif@uhk.cz)

[daniela.pazourkova@uhk.cz](mailto:daniela.pazourkova@uhk.cz)

[veronika.lipavska@uhk.cz](mailto:veronika.lipavska@uhk.cz)

[ondrej.valena@uhk.cz](mailto:ondrej.valena@uhk.cz)

[klara.pekarova@uhk.cz](mailto:klara.pekarova@uhk.cz)

### Ostatní autoři

Aneta Horáková

Eliška Skalická

Michal Giridhári Semerák

[aneta.horakova@uhk.cz](mailto:aneta.horakova@uhk.cz)

[eliska.skalicka@uhk.cz](mailto:eliska.skalicka@uhk.cz)

[michal.semerak@uhk.cz](mailto:michal.semerak@uhk.cz)

### Grafika

Jaroslav Šimek

[jaroslav.simek@uhk.cz](mailto:jaroslav.simek@uhk.cz)



[www.jardikovochilli.cz](http://www.jardikovochilli.cz)

